

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy a hirdetmények és előfizetési pónok a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A tisztelt közönséghez.

Szívestudomására hozom olvasóinknak, hogy eddigi kiadónkkal f. hó 1-én kötött szerződés szerint, a „Székelyföld” tulajdonjogát átvettem, jövőre tehát nem csak a szellemi, hanem az anyagi részfelett is az intézkedés engem illet. Midőn e vállalathoz a közönség szíves támogatását kérem, egyuttal kijelentem, hogy február 1-től kezdve a lap előfizetési díját 6 frtról öt frtra szállítom le.

Miután ezen vállalatnál a cél nem az anyagi nyereséskedés, hanem csupán az, hogy minden társadalmi osztály egy jól szerkesztett, megbízható vidéki lapot nyerjen, lehetővé akarom tenni, hogy a szegényebb sorsúak is olcsón megkaphassák. Ennélfogva a községi előljáróságok, tanítók, iparosok és olyan egyesületek, melyeknek tagjai személyenként előfizetőink sorába belépnek, a lapot 4 frtert kapják egész évre.

Ezen leszállított árákból kitűnik, hogy vállalatom távol áll minden üzleties érdekektől s legjobb esetben is

csupán annyira számít, hogy a lapfentartási költségek bejőjenek. Magam és a szerkesztőség mindig elég jutalommal fogja tekinteni, ha működésünket a közönség méltányolni fogja.

K. Vásárhely, 1895. február hó 1-én.

Dobay János.
lap tulajdonos.

Győzelem és kudarcz.

A hat miniszter újra választása Sz.-Somlyó, Abrudbánya, Bonyhád stb. választókerületekben bár a párt számarányában nem jelent emelkedést, mind a mellett fölötté nagy növekedést jelent erkölcsi erőben. A hat miniszter közül ugyanis három egyhangulag, kettő pedig nagy többséggel győzött s a hatodiknak újra választása szintén biztos.

Kiemelkedik a magyar népnek helyes politikai érzéke és józansága minden körülmények között s épen nem hatnak reá azon kiesinyes befolyások, melyeket az ellenzéki áramlatokban látunk és tapasztalunk minduntalan

föl-fölujlani, mihelyt liberális eszmék keresztül viteléről, vagy a szabadelvűpárt számarányának gyarapodásáról van szó. Eltekintve a jelen körülménytől, a midőn szervezett parlamenti ellenzék közül egy sem szerepelt a küzdelemben, érdekes látni miként vesztette el az új néppárt, ez a hirtelen alakult szövetkezet mindenét ez alkalommal s miként sütötte rá maga a nép, hogy koraszülött s idetlen szervezetében már halálos betegség esirái lappangnak. Bizony nem is segít ott sem pénz, sem befolyás, vagy presszió, hol az elvek belső tartalma hiányzik és a diszes csuhába bujtatott hangzatos politikai reklámhjásházat sorai mögött előtűnik a lóláb. Ujjmutatás ez arra, hogy alapjában elhibázott alakulása is. Nem is lehet megmértelyezni a közvéleményt holmi kiesinyes mellékezőlőkért, mint a milyen már magában a pártoskodás, illetve a keletkező pártok érdeke.

Ez a széthúzás csak elforgácsolja az erőket és ezt nem azért mondjuk, mintha fuzionális gondolataink volnának,

ámbar a 67-es alapon álló pártok fuziója megérett és a közös cselekvésre való társulás időszerű, hanem annak megértésére vetjük fel, hogy mily nemes volna, ha a széthúzó elemek egész táborán fölhangzanék a takarodó és közéletünk megtisztulna a zavaros elemektől. Nem ragadna meg akkor a törvényhozásban minden apróságot, hogy fölfújja nagygyá, nem történne oly nehézkés akadékoskodás és hecchezlődés tisztán azért, hogy vele pártezeljainak szolgáljon, de a közjónak minél többet ártson. Ily politikai magatartásából a pártoknak fejlődik ki a nemzetellenes törekvés, a reakciónárius irányzat vagy jobban mondva, a nemzetiségi fészkelődés, az ultramontán-feudális reakció és a szociálizmus. Mert mindezek csak olyankor merik felemelni fejüket, midőn azt veszik észre, hogy az összetartás laza s az egyetértés barometruma zavarost mutat.

Reméljük, hogy a hátralevő egyházpolitikai javaslatok tárgyalásánál majd önként egyesülnek azok védelmezői s a

TÁROZSA.

Némely szokásokról.

Írta: Dr. Bardócz Gyula
(Folytatás és vége.)

Szomszéd néaninek meg az a világboldogító szokása van, hogy ő mindenkinek orvosságot praescribál bármiféle nyavalyában. Jobban ismeri a difterist, mint bármelyik helybeli orvos s avas hájjal úgy megkurálja a beteg gyerekeket, hogy csak dülnek ki tőle. Maresa szolgálonknak azt mondotta a brassói szemorvos, hogy katarakta szembetegségben szenved s ha az megéri: operálni kell; persze itt valamelyik azt állítja, hogy nem katarakta, hanem trachoma. Szomszéd néni e határozatlanságon felháborodva, azt kiáltotta Maresának, hogy: bájja is ő akárik rakta, de elég rosszul rakta, ha még operálni is kell! Szegény még nem tudja, hogy a kataraktát nem Kata rakta, hanem az magától is rakódik.

A szép nem szokásairól elég ennyi, mivel ha a kevésbé szépnemről meg-

feledekzem, majd ezzel gyűl meg nagyon a dolgom!

Püff neki! Itt ismét nem tudom, hogy melyiken kezdjem! Ha Laezi barátomat éneklek meg először, akkor lapunk főszerkesztője, illetőleg „egyetlen” szerkesztője haragszik meg rám, s alkalomadtán egy kirohánásában végkép tőnkre silányít! Ez az „egyetlen” kényeztető ezim is lehet, mert még világosan emlékszem boldogult nagyanyám szójárására, mikor nekem szokta mondogatni „egyetlen” — csak hogy átkozott boszszuságomra azt is mindig hozzátette: „mákvirágom” — gyermekem. Ilyenkor soha sem szerettem szemembe nézni, mert azokban — s különösen jobb kezében — a „mákvirág” szó után rendszeren nem a dédelgetést láttam s gyakran éreztem, hanem épen az ellenkezőt! No, hát én az egyetlen szerkesztő urat sem kényeztetni, sem pedig megsérteni nem akarom, hanem egyik bevett szokását elmondom. Ez abból áll, hogy ő — lévén lapjának legszerelmesebb imádója — mindenkit meg akar csipni, hogy a „Székelyföld”-be írjon

valami szellemes és okos dolgot, a mely egyszerűs mind humoros is legyen! Édes jó Istenem, a lenesének, buzának nincs ára, a marhának nincs piacza, a here és cukorrépa termés nem ütött be, a pénz kevés, a szélesebb mint hosszú értékpapírok — férfi divatlapok — egymást érik s valakinek ilyen felfordult világban még legyen kedve szellemes és humoros dolgokat írni! A tisztelt szerkesztő ur kérésének készségesen teszlek eleget, írok én annyit, a mennyit csak kíván, mert a tintának és papirosnak nincs ársiója, a toll meg olcsó, hanem annyit mondhatok, hogy az én humorom olvasásakor nem fogja nevéttében magához ölelni gömbölyödni kezdő hasát, hanem e helyett vág olyan savanyu arcot, mint egy megbukott cseteggyáros zsidó. Itt is én leszek a nyertes, mérgében jól összeszid, de majd más-
kor nem fog hasonló szívességekre kérni! Pedig tessék elhinni, tudok én szellemes dolgokat is. Pl.:

Laezi barátomnak (névjegyén ez áll: N. László VIII. gymn. oszt. tanuló) az a furesa szokása van me,

hogy mikor felelni szólítják fel: jobb keze mutató ujjával mindig bökdösi az előtte betett könyv tábláját s aztán megpödörgeti kibujni készülő bajuszát. A bökdöséssel bizonyosan azokat az eszméket akarja a betett könyvből kipréselni, melyeket mindig és rendszeren benne szokott felelni; a bajusz pödörgetéssel, jobban mondva, a hasonló mozdulatokkal pedig tekintélyt akarja kivívni drukkoss állapotán mosolygó osztálytársai fölé. Egyszer azonban megesett, hogy a még ki nem vívott tekintély is elveszett. Történt ugyanis, hogy Laezi akar minden áron felelni, de nem tud, mivel a feladványnak még csak címét sem olvasta el, „könyökös pajtása” sugja a ezimet: restitució, Laezi drukkjában restauráció-t mond; a tanár is, meg osztálytársai is mosolyognak, Laezi ujjával bökdösi a könyvet s gondolkodik a benne feledett eszme, illetőleg ezim fölött s ez alatt a „könyökös pajtás” szép lassan egy széles szádu tintatartót csusztat a bökdösődő ujjak alá s Laezi gyanutlanul veregeti mutatóujját a fekete lé-

még fenforgó ellentétes nézetek kiegyenlítése után a szabadelvű eszmék program-pontozatai diadalra diadalt fognak aratni.

Ö.

Közgazdaság Háromszék vármegyében.

— Dr. Sinkovits Ottó közgazdasági előadó jelentése az 1894. évről.

III.

(Folytatás és vége.)

A brassó-háromszéki helyi érdekű vasut túlmagas tarifái miatt nem felel meg közgazdasági, de különösen a gazdák érdekeinek. A gazdaságosságának nincs módjában, mint a nagyiparnak, kedvezményeket, refakciákat kapni, a rendes díjak mellett a szállításhoz a fuvaros a legelőnyösebb. Azonban a világhatalommal való érintkezés miatt akárhányszor utalva van a gazdaság, kereskedő a drágább vasutat használni. Célzszerű lenne a tarifákat úgy módosítani, hogy a távolabb menő vagy jövő kocsirakományok alacsonyabb díjtétel alá jussanak, hogy a központból való nagy távolságunk némileg mérsékelve legyen.

A kapás növények mennyiségének esőkkéntése s a Nyitra megyéből szerződött tót munkások alkalmazásával munkás hiány oly mértékben, mint előző években, nem volt. Különös az, hogy a míg a székelyek nagy számban mennek ki munkát keresni, addig itten a nagyobb mennyiségben való csukorrépa termesztésére s belterjesztésre gazdálkodásra idegen tót munkások nélkül gondolni sem lehet. A szomszédos Csikmegye aránylag elég sűrű népessége igen jól pótolhatná a messziről hozott elég drága munkásokat. De a székely nép könnyen változó természetével most még alkalmatlan az állandó munkára, majd később talán, ha bele lesz nevelve.

A kivándorlás ellen tett intézkedések elégtelenek. Mert ha sokkal erősebb intézkedések léptetnének életbe, úgy is elég nagy lesz azoknak a száma, a kik rejtett utakon engedély nélkül kimennek. A kivándorlás megakadályozására, meszemenő intézkedésekre van szükség, a

melyek ha a személyes szabadság korlátozásáig terjednének is bőven lennének pótolva az ebből származó közgazdasági előny által. Mert nem szükség a székelységnek a megélhetést addig idegenben keresni, ameddig nemcsak minden itt lévő erdőipar- és gyártelepen, hanem a mezőgazdaságban is idegen tót munkásokat kell alkalmazni.

Üzembem van a megyében 26 szeszgyár kielégítő jövedelmességgel és 6 sörgyár.

Víz jog.

Árkok rendezése, malomgátak leszállítása, lecsapolások, talajjavítások eszközésének tervezése s végrehajtása céljából az év folyamán számos alkalommal volt megkeresve és közreműködött a brassói kerületi kulturmérnöki hivatal.

A megyei gazdasági bizottság felhívta a kulturmérnöki hivatalt, hogy a Seps-Szentgyörgy és Szentkirály között levő patakok egy mederben való lecsapolására öntözéssel kapcsolatos tervezetet készítsen el, s a terv szerinti munkálatok megkezdését, illetve végrehajtását elősegítendő.

Alágészövezés Várhegyen a báró Szentkereszt Béla ur tulajdonát képező területen volt munkálat alatt. Ennélfogva már a 1895-ik év folyamán alkalma lesz a gazdaságosságának egy az öntözés, mint az alapészövezés előnyéről itt nálunk is a gyakorlatban meggyőződést szerezni.

Folyókák, szeszélyes hegypataink szabályozásra várnak, a melyek azonban oly költségeket igényelnek, hogy önértékükből aligha kifizethetők lesznek.

A halászat majdnem egészen elvesztette jelentőségét, még a helyi szükségletet sem fedezi egészen. Mesterséges haltenyészetek fölállítását általánosan várható a halászat jövedelmének üzése.

Ezekben tiszteletteljes jelentésem megtéve, bátor vagyok azon reményemnek kifejezést adni, hogy megyénk gazdasági fejlődésére oly intézkedések tétettek, melyek kedvező hatása elmaradhatlan. S közgazdaságunk fellendülése bizton várható, ha továbbra is úgy felülről, mint a törvényhatóság részéről eddig tapasztalt erős erkölcsi és anyagi támogatásban részesülünk.

be; a hangulat derültebb és derültebb lesz s Laczi meg akarván menteni tekintélyét, ismét a bajusz-pódrészhez folyamodik, s ime, az osztálytársak hatalmas hatótájjára a Laczi szájának minkét végére szép fekete bajusz lesz!...

Egy másik uri ember szenvedélyes vadász s mintig a kutyáival szokott díszkedni — mint minden vadász! Egy vadászat közben rettenetesen dicséri (ha már a dicséret is lehet rettenetes) kürtös kutyáját, állítván róla, hogy jobb futó az őznél s az őzhus delikát eledel közé tarozik. A kürtös egy alkalommal a tulsó bérezen megpillant egy őzet s el kezd szaladni feléje, az őz is észre veszi a kürtöst s szalad előle, azonban pár pillanat alatt kürtös utolérte az őzet, de nem fogta le, hanem harapott egyet a hátuljából s futás közben megette, ezután még egyet és még egyet harapott, úgy annyira, hogy futtában az egész hátulját és derekát megette, míg az őz-

fej első két lábán tovább szaladt s még most fut, ha csak valaki azóta meg nem lötte.

Wagner híres zeneköltő bogarairól is — ne tessék félreérteni, mert nem mozgó bogarakat értek — híres volt. A többek között azt beszéli róla, hogy legatlasosabban nő ruhákba öltözködve tudott játszani s örökbeesü műveit egy piros bársonyból készült női hálókabátban írta meg.

Egy némely embernek meg az a szokása, hogy mindig embertársai becsületén rágódik s ha néha kifogy a mások esipkedéseiből, akkor, mint a vámpír, saját magát esipkedi; azonban ez nagyon rossz szokás s nem érdemes rá, hogy ezt az ázsiótlan fekete levét pazaroljam a leírására.

A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet hivatása.

Irta: Kiss Jenő, polg. isk. tanár.
(Folytatás.)

Mindkét műveltség azonban a képesség és rátermettségtől függ s ha a kedvező körülmények megvannak, együttesen képezve lesz teljes értékűvé.

De ha e két műveltségről külön-külön beszélünk, bátran elmondhatjuk, hogy a lelki műveltség (szívjóság, gyengédség, alkalmazkodni tudás, munkaszeretet stb.) mindig több jót hoz a családra és a társadalomra, mint pusztán az alaki műveltség, mely a lelki műveltség hiányában legtöbbször káros következményekkel jár. Ha ily alapon fogjuk fel a nők műveltségének értékét, valóban első sorban a család az, a melynek belső és valódi becsét biztosítani hazafias kötelesség.

A gyakorlati életből tudjuk, hogy a nők különféleképpen viselkednek a család beléletének ilyen vagy olyan alakban való kifejezésében.

Vannak nők, kikre a férj által alkalmazott feleség szó egészen rá illik; ha más téren is, de a család boldogítása érdekében együtt küzdenek férjeikkel, életük változatos, a munkába megismerkednek, jellemük, erkölcsük szilárd.

Vannak nők azonban a társadalomban olyanok is, a kik esetleg kedvező sorsba jutva, nap-nap mellett semmit, vagy oly keveset foglalkoznak, hogy valóban kérdezhetnők, miért vannak a világon?

Milyen lehet annak a nőnek a lelkivilága, a ki egyebet sem csinál, mint kót vagy horgol, vagy a mi még rosszabb, napokon át regényt olvas s regények alapján álmadozik egy soha be nem következhető szebb jövőről.

A női foglalkozásokba is be kell, szükséges bevenni a változatosságot. Minden nő a maga lelki, alaki, vagy együttes műveltségéhez képest egy sereg olyan foglalkozást karolhat fel, a melyet külön-külön vagy együttesen képesek úgy a testre, mint a lélekre fejlesztőleg, üdítőleg hatni.

Minden nőnek saját egyéni nimbusa érdekében is nagyon szükséges oda hatni, hogy férjét a nap minden órájában meggyőzhesse arról, hogy ő családjának nemcsak feje, de lelke, valódi hasznos és föltényezője.

Ott, hol a nő kellő lelki és a leg-szükségesebb alaki műveltséggel bír, minden eslekedetében önmagát mutatja be, körülötte pezsgő életet varázsol, minden lépésében a szeretet, női gyöngédség melegével életet önt környezetébe légkörébe.

Itt virágokat gondoz, amott a ház szírányasait közt találjuk őt, itt a zene, amott apróbb tárgyak, doboz munkák, porcellán festés foglalják el, most ruhákat foltoz, rendez, holnap már szabászati formákat tanulmányoz. Itt az ételnek tápértékét kutatja, amott meg a gyermek testi, lelki nevelése érdekében lapozgat a jó könyvekben. Most a napi kiadásokat jegyzi fel, más órában megint más és más a testre, lélekre üdvös s a családra hasznos munkát végez.

Vannak nők, kik a hét 7 napján dolgoznak, csak hogy öt nap vesztelgesse. A munkátlanásban elpuhult szervezetnek erősítését a pihenésben keresik.

Regényeket olvasnak a nélkül, hogy ismeretek dolgában valamit izmosodnának. A regény olvasának

nem vagyok ellensége, ha az csak fűszer, de ha abból táplálkozik egy nő, akkor határozottan állítom annak káros hatását. Egy pár tanuló-társamra és egy néhány nőre emlékszem a multból, kik valóban regényből táplálkoztak, de mindkét nemnél azt tapasztaltam, hogy prüssel sem lehetett volna belőlük egy életre való alkalmas gondolatot vagy eszmét kisajtolni. A regény olvasás csak akkor lehet üdvös a lélekre, ha azt a már hasznos és életre való ismeretek szerzése közben kifáradt lélek pihentetésére alkalmazzuk.

A női foglalkozás öntudatos, a nevelés elveinek, a főzés stb. gyakorlati ismereteinek elméleti, hogy úgy mondjam, szakismerettel karöltve való végzése teszi kedvessé a nő életét.

Bebizonyított tény, hogy minden foglalkozás akkor kedves, akkor bír vonzerővel, ha azt kellő szakértelemmel végezzük.

Felhívás

Háromszék megye honfiai és honleányaihoz!

Szeretett hazánk a jövő évben ezredéves ünnepélyét megtartja. Jelen pillanatban a haza minden lakosának szent és elengedhetetlen hazafias kötelessége odahatni és törekedni, hogy ez az ünnepély magasatos, nagyszerű és szeretett hazánk ezredéves dicső multjának megfelelő legyen.

Háromszék megye lakosságának ez ünnepélyből a méltó részt ki kell vennie, ez ünnepély fényének emeléséhez nemzeti, felekezeti és társadalmi különbség nélkül akként és úgy kell hozzájárulnia, hogy ez a Háromszék megyében meglevő nemzeti, felekezeti és társadalmi békés, jó egyetértésnek méltó kifejezése, a tiszta, önzetlen hazaszeretetnek igaz mintaképe lehessen.

Ezen elv megvalósíthatását a következőkben vélnem elérhetőnek:

1. Háromszék vármegye lakossága az ezredéves ünnepélyen — nemzeti, felekezeti és társadalmi különbség nélkül megalakítandó — 500 férfi és 500 női tagból álló ezres küldöttséggel képviseltesse magát.

2. Ezen küldöttség Budapestre érkezése alkalmával — alkalmi beszédek megtartása mellett — koszorúzza meg azon jelesebb honfiak sirhatjait, kik Magyarország dicső multjának kimagasló egyénei voltak.

3. A küldöttség a kiállítás területén a szabad ég alatt, a nemzeti Hymnusnak a szervezendő dalárda általi előnéklése után — az összes vallásfelekezetek lelkészeiből kiválasztandó jelesebb szónokok imája mellett — tartson hálaadó isteni-tiszteletet.

4. A hálaadó ima megtartása után, rendeztessék egy a székely népszokásoknak megfelelő menyegző. Az egybekelendő házaspároknak a menyegző alkalmával megjutalmazása céljából — gyűjtés és bálók rendezésével — egy nászajándék gyűjtessék.

5. Háromszék vármegye nemes honleányai hívassanak fel arra, hogy közadakozás útján a küldöttség számára állítsanak ki egy díszes zászlót, melynek felirata ez legyen: „Háromszék megye. Szabadság, testvériség, egyenlőség!”

Barátaim, földieim, honfitársak! Jertek, sorakozzunk, mutassuk meg az ország- és világnak azt, hogy: „Nem fájult el még a székelyvér, Minden kis cseppje drága gyöngyöt ér!”

Mutassuk meg azt, hogy Háromszék-vármegye szorgalmas, munkás és takarékos lakossága méltó és jogosult azon legendaszerű tisztelet és szeretetre, melyben őt hazánk összes lakossága részesíti.

Ezen elvekkel kiindulva bátor vagyok felkérni Háromszék-vármegye azon lelkes honfiai és honleányait, kik ezen tervezetemet keresztülvihetőnek, szükségesnek és czélszerűnek találják arra, hogy aláírási iverk kibocsátása mellett írják össze azon egyéneket, kik az ünnepélyen részt akarnak venni.

Ezen aláírási iverket kérem hozzám f. évi márczius hó 15-ig megküldeni, hogy a küldöttésként szervezése, a megállapítandó programnak az illetékes helyre leendő bejelentetése, a vasúti viteldíj kedvezmény, ingyenes elszállításolás kieszközölhetése és végrehajtó bizottságnak megválaszthatása czéljából f. évi május havában az értekezletet megtarthassuk.

Réty, 1895. február hó 6-án.

Rápolyi Mózes,
közigazgató.

Csarnok.

Jámbor Están egyházi levelei
a szerkesztőhez.

XLVI.

Téns Szerkesztő ur!

Minekutána az magas politikához több versekben hozzászóltam, most már a katonai dolgokról is firkanatok néhány sorocskát. Az én osztán bizonyos, hogy értek es hozzá, met hát én es vótam katoná, még pedig puzmájszer. 10 esztendőig ettem az eszár kenyerit s úgy tudtam nimetül, mint a víz. Nagy hírem vót, met nem tudta senki az egész regementben ojan fényesre kibucizkolni az tiszt ur stíbljét, mint én. Az én gazdám egy polyák báró főhadnagy vót, kinek az nevit akkor sem tudtam kimondani s most sem tudom. Az elején vót vaj őt böti, mit magyar nem tud kimondani s azután...iczky. Ugy es hittuk, hogy báró Iczky főhadnagy ur. Nem tudott egy szót se magyarul s esupán az én kedvemért tanult meg annyit, hogy „te fagyolsz párom”. Én mindég kellemes szübeli érzülettel hallottam e nyájos szozatot, met asztot hittem, hogy az polyák aszt akarja mondani, hogy én vagyok nekije a párja, már mint hogy együtt lakozunk s én puzo válom a cipellőjít. Hanem osztén-gad később meg tudtam, hogy ez az szozat „te fagyolsz párom” aszt jelent, hogy én barom vagyok. Hát erre én es méregbe jöttem s az én báróm-ról (már mint az nevinék az á és ó betűjéről) én es hirtelenyben lekapám a puntumokat s ő keme es lett barom. Így titulálgattuk egymást azután. Én megértetem az óvét, de ő nem az enyimet s azét jó békességben éltünk vala.

De nemcsak az kaszárnyában volt nagy az én becsületem, hanem az kapuk alatt es. Az konyha leányzóik úgy hittak, hogy az „Isteni Están”, hanem én, érezvén már akkor kebelemben, hogy belső ember lések, jobbadán az szakácsnék orányában éreztem — urison szolva — szerelmi rokonszenvedést. Így jutottam én az én kedves Petronellámhoz, ki szintén női élelem-készítő vala egy uraságnál, ki szívemet nyájaskodásokkal édesítő s torkomat borocskával

nedvesítő, valahányszor gazdájától egy kis időskét vagy borocskát lophatott. Most tagaggya az én drága Petronellám, de én megesküszöm — ha kell — az oltári szentségre, gyujtott gyertyák mellett, hogy úgy volt. Ézeket csak azét mondtam el, hogy tudja mindenki, hogy én értek az katonai dolgokhoz s ha hezza szolok, a mit mondok, asztot mindenkinek muszáj elhinni. Meg kell tehát lán mondanom, hogy az a tanálmány, melyről mostanság irtanak az ujságlapok, hogy tudniillik esmég szűkebb esőví puskát tanáltak fel s asztot akarják az katonasághoz behozni — nem ér semmit, met mivel hogy az jó katonának mindegy akár szűkebb, akár tágabb a lik, esakhogy jól tudjon az maga fegyverrel bánni. Kár azét a likét nulliókat kiadni. Eszt én mondom Jámbor Están, ki pedig értek az efféle dolgokhoz.

Móricz zsidónak természetesen ebbe is bele kellett ütni az horgas arrát. Nagy viyorogva asztot monta, hogy az új szűkebb liku fegyver feltanulásának alkalmatosságából egy tréfát kellene csinálni. Küldeni kellene az katonaságnak egy esomó fegyverre való kapszit és egy esomó pántikából készített másit. Én nem tudtam kiérteni, hogy mi ellen jó ez a dolog, de az zsidó elküldötte a kapszlikat és máslikat. Nem tudom, hogy katonáék megértették-e, hogy mi ebben a fortéj, de hogy én nem értem, az már bizonyos. S ha az ember nem tudja, minek szojjon hezza. Móricz asszongya, hogy ez rebus, mit ki kell tanálni. Hát nekem mind egy akár Rebus, akár Rebi, akár Rebeka, már tölem eltött, hogy zsidó leányzó titkait fejtegetsem. Lássák a katonák, fejtsék meg, ha nekik úgy tetezik.

Kárbahágo, 1895. Hó hó 4-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak

tisztelettel s becsülettel

Jámbor Están,
egyházfi.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Molnár Endre brassói kir. törvényszéki joggyakornokot a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

— **Építkezünk.** Ez az év Kézdi-Vásárhely város életében korszakot fog alkotni. Már eddig annyi nagyobb szabású épület van tervben, hogy egy egész évtizedre elég lenne. Első sorban a város épít a Csereytelek piaci oldalára egy hatalmas vendéglőt és kerméget azután ugyanazon telek kidomog-uteza frontjára egy iskolát. Másod sorban jön a takarékpénztár az ő emeletes épületével a Kossuth-utczában, melynek egyrésze vendéglő s más része lakásokból fog állani. A humán intézetek közül az „Erzsébet” árvaleány nevelő intézet megnyújtja a jelenlegi helyiség homlokzatát; a Rudolf-kórház pedig a fertőző betegek részére épített egy díszes pavillont. Magánosok közül dr. Sinkovics Aurél a piaczoron egy hatalmas vendéglőt. Kókosi Károly ügyvéd és Bándi István kereskedő egy-egy új köépületet emelnek. Tehát ez az év esakugyan hatalmas leendőletet fog adni városunk fejlődésének.

— **Időjárásunk.** Ugy vagyunk vele, hogy midőn az igazi tél bekövetkezését hirdetjük — mikorra la-

punk megjelenik — már vigan hull az eső. A héten is így történt. Két napi kemény hideg után az eső megereedt s ismét nyakig vagyunk a luesokban. Ugy látszik, hogy a mi telünk olvándorolt délre, mert Abbáziából, Mentonéból nagy havazásokat s hidegeket jelentenek, míg nálunk az egész télen nem volt 10 nap, melyen a hőmérő 10 C.° hideget mutatott volna.

— **A k-vásárhelyi és vidéki vadászegylet** f. hó 7-én közgyűlést tartott, melyen Gábor Péter vadászmeister örömmel tudatja a tagtársak urakkal, hogy a f. évi január 12-én tartott vadász-bál úgy az ő személyes, mint a nagy publikum közvetlen tapasztalata szerint, egy kitűnően sikerült elite-bál volt. — A duvadak mérgezését az egylet Bereczk, Sósmező, Ojtoz, Lemhény, Martonos, Ozsola, Gelence és Hilib területein megkezdette s a többi községek területein a napokban fogja megkezdni és foganatosítani. Ezért a vadászekek tulajdonosai ez uton is figyelmeztetnek, hogy február hóban tartsák köte kutyáikat, nehogy ezek legyenek áldozatai a gondatlanságnak. — **Közgyűlési határozat** értelmében a vadászegylet hivatalos közlönyül a „Székelyföld”-et választotta s cenzul az egyletet érdeklő általános tudnivalókat, valamint a vadászatot érintő közleményeket és tanulmányokat e lap hasábjain olvashatják a vadászek.

— **Gazdátlan bor.** F. hó 9-én a pénzügyőrség a román-magyar határszelen egy puttony becsémpészett román bort foglalt le. Az ember, a ki a bort hozta, futásnak eredett s borát szakmányul a pénzügyőrök kezébe hagyta. Már most a kézdivásárhelyi pénzügyőri biztos irásban idézi a bor tulajdonosát, de egész bizonyosra vehető, hogy az nem fog jelentkezni.

— **Véres lakadalom.** Folyó hó 5-én Kézdi-Szentléleken a Kovács Gergely lakodalman vigan mulattak, a többek közt Barra János és Mészáros János k-szentléleki lakosok is. Fogott a „denteres” a kézről-kézre járó „ezilinderek”-ből, minek következése az lett, hogy mindenkinek megjött nemesak a jó kedve, de a veszekedhetnőmje is. Szóvita keletkezett tehát Mészáros János és Barra János közt, s előbbi az utóbbit „paraszt”-nak megszidta; erre anayira dühbe jött Barra János, hogy Mészárosot egy bicsakkal kezében megrohanta. A földre letépte és több 1 és fél 6 czentiméter hosszú, részben a hasürbe ható sebet ejtett rajta, melyek közül ötött az orvosnak kellett összevarni. A tettes nyomban letartóztatott és f. hó 5-én a kir. törvényszékhez bekísértetett.

— **Hazajáró lélek.** Meghalt a szegény Zs. és el is temették. Banaos özvegye egyedül maradt. De a tulvilágban nines nyugta, mert holmi elintézetlen ügyei maradtak ez árnyékvilágban. Elkérezkedett tehát vissza nejehez s tudára adta, hogy a padlás egyik gerendája alatt pénze van elrejtve és pedig oly pénznemben, a minő a közforgalomból kivonatott s mely körülmény a „másvilág” lakói előtt is köztudomásu. Ezen megtalálta a pénzt egy 20 kros „piczula” képeben. Másnap hasonló körülmények között ismét megjelent; ekkor már a hagyaték felett intézkedett, ugyanis: van neki egy pom-

pás „sutu”-ja (kaszakó tartó szaru) s azt S. komájának szánta s kérte neje adja át. Ezen kérés is teljesítve lett; de más napig, vagy helyesebben éjjelig mást gondolt és visszakérte. Negyedik megjelenése már „fényes nappal” történt, azonban a megrémült asszony nem tudta bevárni, míg akaratát nyilvánította volna, hanem kiszaladt a szobából, az ajtót pedig a „hazajáró lélek”-re rázta s elment a negyedik szomszédjához. Megboszszankodott ezen a néhai férj s az égve hagyott tüzzel meggyújtotta a „kürtö”-be száradás végett felrakott fát. Szerencsére a szomszédok észrevették és eloltták, mielőtt a fedélzet meggyult volna. Így vallott a fufangos özvegy, midőn gondatlanságáért az előjáróság által kérdőre vonatott, de az előjáróság nem hitte el neki s az illetékes helyre bejelentett.

— **Gyilkosság.** Nyujtói Lukács Alajos egyőb elfoglaltatása mellett is nagyon unatkozott. Hogy unalmát elűzze, azon kedves mulatságot eszelte ki, hogy elrándult Osdolára s a közeli községekbe s esténként, midőn már jól besötétedett, egyes járó-kelő emberekre lövöldözött, hol 5 lépésről, hol távolabbról. Így a napokban is 4 osdolai ember ballagott a község között hazafelé, midőn Tell Vilmosunk Osdolára érkezett s Borbát István sapkáját czélba véve, azt szerencsésen eltalálta, de eltalálta a sapkában levő fejet is és ez okozta vesztét, mert üldözőbe vétetvén, sikerült elfogni s most a törvényszék börtönében várja a diszlövés díját.

— **Heremag-termelés.** A földmívelési miniszter ur a mult évi heremag termelésért laborfalvi Benke Ferenczet 70 frt és szentiványi Székely Ferenczet 30 frt jutalomban részesítette. A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a mai számunkban erre vonatkozólag megjelent hirdetésre.

— **Kender termelésre** vonatkozólag egy hirdetményt hoz mai számunk. Most, midőn általános a panasz a gabonáarak hanyatlása miatt, a legmelegebben kell üdvözlőnünk a szegedi kenderbeárvált részvénytársaság ajánlatát, mely egy hold földre 80 frt jövedelmet helyez kilátásba. Igazán üdvös lenne, ha gazdáink ezen ajánlatot kellő figyelembe részesítenék.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban a Jámbor Están levelébe egy sajtóhiba csuszott be. A negyedik sorban ugyanis kimaradt ez a két szó: „Móricz zsidó”. Erre nézve legjobbnak véljük közölni Jámbor Están ur haragos sorait. „Téns Szerkesztő ur! Multkori leveletem tetezett egy künyög elfuserálni, mivel hogy az elejéről kikagyták Móriczot. Nem árt neki, met egyes minden lébe kanál, hanem igen es árt az publikumnak, mej rosszult fogja megérteni az én okos beszédemet. Ennélfogva mindenki tudja meg, hogy nem a vallásos miniszter örvend az zsidó házasságnak, hanem Móricz. Én okosan csináltam s ha az téns szerkesztő ur szomáru nyomtatta le, én nem vagyok hibás. Maradtam haragos indulatval Jámbor Están.”

— **Mit kell vasutak részére szállítani?** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara köztudomásra hozza, hogy az érdekeltek a m. kir. államvasutaknak 1892 és 1893 évi beszerzéséről szerkesztett kimutatást — mely a vasúti szállításokra utmutatásul szolgál — a kamara irodájában megtekinthetik.

Folyadékok postai szállítása.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy miután azon kísérlet, hogy a feladók folyadékokat falksárba font üvegekben isszállíthatatnak a gyakorlatban észszerűtlennek bizonyult, a mennyiben az ily szállítmányok nem voltak megővhatók az eltörés ellen, azért a jövőben a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur mind a felek, mind a posta szempontjából legezészerűbbnek vélné, ha a folyadékok faldákba, rekeszekbe zárt és fagyapot vagy moha közé helyezett palackokban vagy 5—10 literes hordoskákban szállíthatnának, melyeket, ha drágább folyadékokkal (pl. aszszubor stb.) vannak megtöltve, vászonnal vagy bádoggal lehetne bevonni. A kamara ehhez képest felhívja az érdekeltek figyelmét, ezen előnyösebb csomagolási módra.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Mindenható újjal mély bánattal sújtott, sötét gyászszal borította be lelkiemet, midőn örökre felejtethetetlen, kedves feleségemet magához szőlította. Ennyi és ily megrendítő szapás sulya alatt össze kellene roskadnom, ha a közrészvétel tengeremély bánatát nem enyhítene. Azért hálátelt kebelek mondok köszönetet a tek. közs. iskolaszéknek, a jótékony négyeletnek, a r. k. gymnasium tanári karának, kedves tanítótársaimnak, az ev. ref. egyházi dalárdának s mindazon egyeseknek, kik szívzsakgató szomorúságomban osztoztak. Isten mindnyájukat óvja hasonló csapástól!

K.-Vásárhely. 1895. febr. 7.

M. Székely János,
közs. isk. igazgató.

RÖVID HIREK.

— Vasut a Mont-Blancra. A francziák 1800 méter magasságban a tenger színe fölött, 7400 méter hosszú alagutat akarnak furni, melynek végén 2800 méter magas függélyes tárna vezetne fel a Mont-Blanc csúcsára. A tervet Issartier készítette. Előállítási költsége 10 millió frank. — Csőd miatt a halálba. Debreczenben Fejschl nagykereskedő kárbolsavval megmérgezte magát, mert fizetési kötelezettségének nem tudott eleget tenni. — 70 éves énekesnő. Pétervár előkelő közönsége egy 70 éves paraszt anyóka produkezióin mulat, ki nem kevesebb, mint 19.000 népdalt és népmesét tud és reczitál emlékezetből. — Budapesten. Lachinger Antalnő, egy 64 éves asszony, föbe lőtte magát. — Belgiumban egy Milo nevű uri ember, rák módjára 88 kilométernyi utat tett meg. Olyan cipőt használt, melynek az orrán volt a sarka. — Elakadt a vonat Kisvárdá és Csip között a nagy hófúvások miatt.

Farsangi naptár.

Február 16. Erzsébet árvaléány nevelő intézet társas estélye. Elnökök: Bartók Károlynő, Gábor Péter főszolgabíró.

Február 17. é. A karatnai ev. ref. egyház bálja.

Február 23-án. Szerum-bál Alsó-Torján.

Február 26. Négyelet jelmezes estélye. Elnökök: Nagy Ferencznő és Kiss Jenő tanár.

Apróságok.

Férj és feleség.

— Te nem szeretsz többé. Ágoston, még ha sirok se kérdés, hogy miért sirok.

— Tudod édesem, ez a kérdés sok pénzembe szokott kerülni.

Vagy, vagy.

Hadnagy (az önkénteshez, aki nagyon rosszul üli meg a lovat.) Teringgett, határozza el már magát valamire: vagy össék le, vagy maradjon fent.

Egy nagy embernél.

Háziaszony: A férjem nem bocsáthat be magához senkit. Az emlékeitain dolgozik.

Hitelező: Akkor éppen nagyon fontos, hogy bejussak hozzá. Nekem is emlékeztetnem kell őt valamire.

Dilemma.

Laura: Iszonyú kétségben vagyok.

Klára: Hogyhogy?

Laura: Károly megígérte, hogy felhagy az ivással, ha hozzá megyek feleségül, Emil pedig azzal fenyeget, hogy ivásnak adja magát, ha nem megyek hozzá.

Szórakozottság.

Professzor. Egy stanczi ezukrot hoztam haza a gyerekeimnek, s most veszem észre, hogy — nincsenek gyermekeim.

Hasznos tudnivalók.

Az ablakok léghuzama ellen. Mindenki tudja, hogy mily kellemetlen, sőt veszedelmes az egészségre, midőn az ablakok rosszul záródnak, a minék következtében aztán légvonat támad. Ez ellen pedig nagyon egyszerű és könnyű módon biztosíthatjuk magunkat következőképpen: keverjünk durva rozlisztből habuból és forróvízből tészta, nyissuk ki az ablakszárnyakat, tiszítsuk meg s mázoljuk rá a tészta az ablak rámarka körökörül, azután pedig csukjuk be az ablakot s a netalán itt-ott kinyomult tészta töröljük le nedves ronggyal. Így az ablak teljesen jól fog zárni és légvonat-mentes lesz. Ugyanígy tapasztuk be azt az ablakot is, a melyet szellőztetés végett naponta ki szoktunk nyitni, csak hogy itt az ablak szárnyak éleit a beesnük előtt bekennjük vékonyan egy kevés olajjal. Ha a betapasztás után az ablakot 1—2 nap csukva tartjuk, akkor a tészta annyira odaszárad, hogy aztán a nyitogatások következtében sem fog lehullani.

Szobai növények teleltetése. A szobai, vagy eserepes növények természeténél nagyon különböző, a mit a virágkedvelőnek mindig tekintetbe kell venni, ha azt akarja, hogy növényei jól teleljenek s egészségesek maradjanak. A polargóniát, primulát, eínéráriát legjobban ki lehet teleltetni délnek fekvő helyiségben, melynek átlagos hőmérséklete 8—90 C. A kaktuszféléket csak igen esékély mértékben szabad locsolni, minden egyéb nemvirágzó disznővénny is igen óvatosan locsolandó. A virágos növényeket is mérsékeltén locsoljuk, még pedig mindig állott vízzel, melynek hőmérséklete körülbelül olyan legyen, mint a szobai levegőé. A hortenziát, fuchsiát, gránátot, rózsát legezészerűbb szellős, de fagymentes pinczében teleltetni.

— **Köszönetnyilvánítás.** A közdivásárhelyi ifjúság által 1894. decz. 1-én rendezett táncestélyen felülfizettek:

Szőcs Sámuel, Molnár István, Vargha Vilmos, Pál Géza, Bodó József,

Szotryi Sándor, özv. Kovács Dánielnő, Szöcs Lajos, Nagy János eszím., ifj. Kovács Imre, Kovács Dániel, Kovács András, Dézsi Ferenc, Turóczy Sándor, N. N., Szöcs János ker., Pál Ferenc, Fülöp Sámuel, özv. Tóth Dánielnő, Benkő Dénes, Jördáki József, Benkő Sándor, Tóth József eszím., Popovics András, Mazinger Sándor, Szabó János lakatos, Szabó Anna, Inezs János, N. N., Szabó Samu (Dénes), Nagy Dénesnő, Vilikó György, Török János, Szabó Géza, Jakabos Ágoston, Nagy János, Turóczy Béla, Török Pál, Mágóri Sámuel, Molnár Géza, Szöcs Róza, Kovács Mózes timár, Tóth Mihály, Nagy Gézáné, Szabó János, Benkő Béla, Csizsár Dávid, Czajdner Lajos, Kozma Ilonka tanítónő, Mágóri Balint, Kovács Jóska, Janesó Sámuel, Nagy József bádagos, Vajna Károly, Mészáros Gyula, Bibó Ferenc, Csizsár Sámuelnő, Janesó Sámuel, Egy valaki, özv. Lant Józsefnő, H. J., Szotryi Balázs, Fazakas János cipész, Csizsár János, Szöcs Dániel, Janesó Ferenc 20—20 kr., Janesó Zakar, N. N. Gy., Mátis János, Kovács, Gergely, Benkő Sámuel, Megyaszai Dénes, Bertalan Albert 10—10 kr.

Fogadják a nemes szívű adakozók az ifjúság legönzötlenebb köszönetét.

Dobay János,
elnök.
ifj. Czibalmos Ferenc,
titkár.

Szerkesztői üzenet.

Aurova. Tessék költséget küldeni. Láttam, hogy nem ígérhetünk semmit. A levél elég elnős. Mi azt tartjuk, hogy ugyanazon kezével jó tészta és jó tészta gyurni lehetséges — csak hogy természetesen nem ugyanazon időben, mert vagy a tészta lesz tinás, vagy a tészta tészta. Mindkettő egyforma kalamitás! Szives üdvözlét!

R. A. urnak. Köszönjük, de már más rövidbe alakban beküldött s azt használtuk fel.

Hevesi J. urnak Szegeden. Vettük, köszönjük. Közlebről sorát kerítjük. Kérjük Hevesi Ferenc ur címét megadni.

Hirdetések.

Hirdetmény.

Báró Rudnyánszky József, a szegedi kender beváltó részvénytársulat elnöke hozzáam intézett iratában a társulat azon elhatározásáról értesít, hogy ha e megye hajlandó legalább 500 hold kender 10 évig termelni a megye egy alkalmas pontján, gyárat állít és a kender métermázsáinkint szárított állapotban — áztatás nélkül — 2—2 frt 30 kron beváltja.

Midőn egy hold 40 m. mászt terem, ez oly ár, melyet semminemű más terménnyel el nem érhetni.

Tekintve a fennirt ajánlat rendkívül jutányos voltát, felkértem e város földbirtokosait, hogy ezen ügyet megfontolva, szándékukat — a kendertermelésre szánt terület megjelölésével — legkésőbb február 13-ig jelentsek be.

Kézdivásárhely, 1895. febr. hó 8-án.

Bartók Károly
polgármester.

Kézdi-Vásárhely ifj. Janesó Mózes könyvnyomdája.

Hirdetmény.

Köztudomására hozom a gazdaközönségnek, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur az 1895. évre ismét 3 jutalmat tűzött ki a lóheremag termelésre.

Első jutalom 100 frt, második 70 frt és harmadik 30 forint.

Pályázni csak teljesen arankamentes magokkal lehet.

Kézdivásárhely, 1895. febr. hó 9-én.

Bartók Károly
polgármester.

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, a kik a Richter-féle

TINCT. CAPSICI COMP.-I
(Horgony-Pain-Expellent)

az utolsó 25 évben jó sikerrel használták, — köszönheti ezen igazán biztos hatású háziszor nagy elterjedését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsici comp.-t (Horgony-Pain-Expellent) közvényel, csúznál (tagszaggatással), keszeszónifajással, fej- és fogfájással, csipőfájással, fájdalomszállító helyezés lelként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben tartani, hogy azt meghűlésnél is, mint leveztető, elhárító szerként alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult háziszornek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegekben — Kapható a gyógyszerárakban. Budapest: **Török József** gyógyszeresnél. — Csak a „Horgony” védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.

Kapható ifj. Janesó Mózes könyvnyomdájában Kézdivásárhelyt.

Védjegy. Védjegy.

Mária-czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és ártalmatlan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, lefújtság, savanyú, felhőfőgés, hasmenés, gyomorfájás, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgöröcs zúkulás.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorchoidáknál.

Emeltett bajoknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** évek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forrást: **Török József** gyógyszerár Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppek tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom”.

o A Mária-czelli gyomor-cseppek valódián kaphatók.

Kézdi-Vásárhelyt Kovács Ferenc gyógyszeresnél.